

OSS

i

mellom

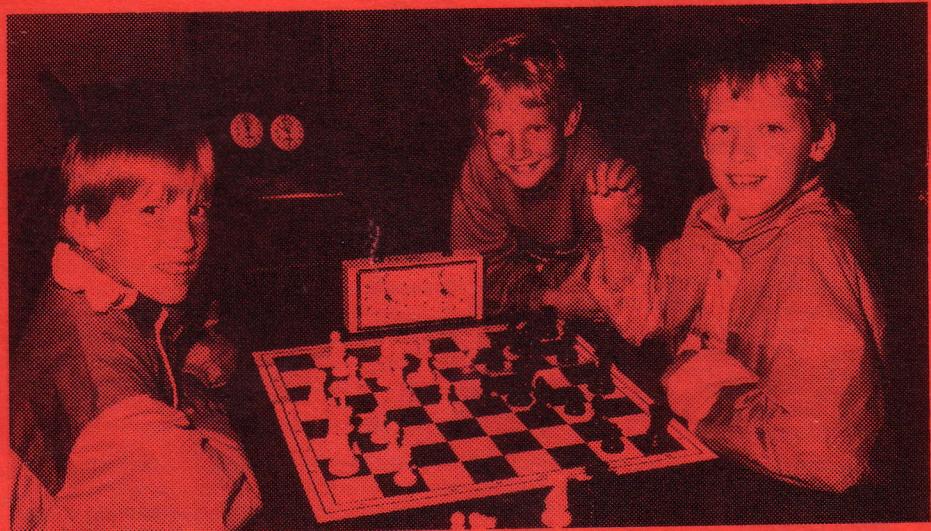
KLUBBAVIS FOR OSLO SCHAKSELSKAP

Nr. 3/1990

Innhold:

Noe trangere tider	1	Evans gambit	12
Intervju med Ragnar Hoen	2	Nordisk Gymnasie	16
Fra gamle dager	7	Djurhuus klubbmester	21
Rapport fra Gausdal	10	Østlandsserien	23

Oslo Schakselskaps to norgesmestre under NM for barn og ungdom i Bergen nylig: T.v. Leif Erlend Johannessen, som vant klassen 9–10 år, og t.h. Andreas Rabben som vant klassen 11–12 år. I midten vårt bimedlem Bendik Bjerke, som tok andrelassen bak Leif Erlend.

OSS

i

mellom

KLUBBAVIS FOR OSLO SCHAKSELSKAP

Nr. 3/1990

OM ISJAKK FOR UNGDOM

Innsatsen i de forskjellige klasser

Vi mener klubbaisen bør bringe en kort oversikt over våre spilleres plasseringer i de forskjellige klasser, så her kommer den. Vi innskrenker oss til å ta med de som plasserte seg på «poengplass» (og da mener vi ut fra et «olympisk» synspunkt). Vi gratulerer spesielt følgende.

Klasse A1.

1. Petter S. Hildal	7 p.
4. Martin Berg-Jensen	5,5
5. Jørgen S. Hildal	5
6. Trond Sæther	4

Klasse 2A.

1. Leif E. Johannessen	7,5 p.
3. Jens Lunnan Hjort	5,5
5. Thomas Lystad	5

Klasse B.

2. Andreas Rabben	6 p.
3. David Lilleøren	5,5
6. Simen Klevstrand	5
6. Roger Brestad	5

Klasse C.

1. Thomas Schamaun	6 p.
4. Stian Hjoberg	5

Klasse D.

1. Steinar Sørlie	6 p.
2. Asgeir Johannessen	6
3. David Toska	4,5
4. Andreas Østby	4,5
5. Roar Kjellstrøm	4,5
6. Jørgen Solberg	3,5

Klasse E.

2. Hugo Østerberg	5,5 p.
4. Henrik Wrangell	4
5. Benjamin S. Nedberg	4
6. Erling Wrangell	4

Spesielt legger vi merke til plasseringene i klasse D, temmelig «Solid» får en si! Vi gratulerer alle disse med innsatsen, og takker også de av våre medlemmer som stilte opp uten å plassere seg denne gang. Det komme alltid en ny turnering!

Redaksjon:

Knut Böckman (ansv.), Tormod Fyri, Henrik Wrangell, Erling Wrangell (tegninger), Marius Andersen, John Kr. Johnsen, Steinar Sørliie, Asgeir Johannessen.

Teknisk bistand: Per Tore Aanonsen

Innholdet i bladet står for redaksjonens regning, med mindre noe annet spesielt er anført.

LEDER:

Noe trangere tider

Sammenlignet med de aller fleste norske sjakkklubber forøvrig, og sikkert også med de fleste klubber i Norden, er Oslo Schakselskap ganske priviligert. Det skal vi ikke skjule eller benekte.

Takket være den generøse donasjonen fra vår tidligere formann, bankier Johs. G. Hefty, i 1918, fikk vår klubb, som dengang enda het Christiania Schakselskab, et økonomisk grunnlag som få andre klubber har. Gavebrevet lød på 50 000 kroner, en svimlende sum på den tiden. Donasjonen satte oss i 1950 i stand til å investere i Bogstadveien 30 A/S, der vi i 1952 fikk våre egne lokaler, som vi fortsatt holder til i.

Det kan derfor være grunn til å minne om at det rent juridisk er Johs. G. Heftys Fond som eier våre lokaler, men styret der består selv sagt av OSS-medlemmer. I øyeblikket er det tidligere klubbformann Gerrit Elmenhorst, tidligere viseforemann Gunnar Jonsrud samt klubbens nåværende formann (Knut Böckman) som utgjør fondsstyret, med Widar Fossum, Erling Kristiansen og klubbens viseforemann (Tom J. Johanssen) som personlige varamenn.

Dette styret forvalter i realiteten OSS' grunnleggende økonomi. Men den løpende økonomi fra år til år, klubbens daglige drift, er det styret i OSS som har ansvaret for, og styret i OSSU for ungdomsaktivitetenes vedkommende.

Selv om vår klubb er storaksjonær i gårdselskapet Bogstadvn. 30, faktisk den nest største, har vi allikevel husleieutgifter til gårdenes fellesgoder. Dét er vår største utgiftspost, alt i alt, og den er betydelig. Men vi har allikevel, som følge av vår priviligerte stilling, kunnet holde en relativt lav medlemskontingent, som jo er spesielt lav for de yngste aldersgruppene.

Nå og da hører vi enkelte medlemmer hevde at kontingensten er høy. De vet neppe hva de snakker om. Undersøker man hva andre sjakkklubber har av kontingentsatser, kanskje med én spillekveld i uken i leide lokaler av blandet beskaffenhet, ser man tydelig forskjellen. Vårt tilbud, som bl.a. innebærer at vi har åpent syv—åtte timer hver eneste hverdag og mer enn tolv timer lørdager og søndager året rundt, er ganske unikt. For bare å holde oss til dette.

Gjennom annen halvdel av 1980-tallet ble vår økonomi ytterligere forbedret gjennom en gunstig leieavtale med Oslo Kommune, som kunne disponere våre lokaler på dagtid til en god pris for oss. Pr. 1. januar 1990 bortfalt denne avtalen.

Dette betyr, slik vi har redegjort for bl.a. på generalforsamlingene (nesten til kjedsmelighet), at vi må kjøre med adskillig strammere tøyler og trangere budsjetter enn vi kunne i de lukrative årene. I dagens marked er det ikke så enkelt å få nye leietagere vi kan være tjent med, og uansett skal det nok noe til å få en ordning som kan måle seg med den vi hadde. Men en egen finanskomité arbeider kontinuerlig med disse spørsmålene.

På plussiden kan vi naturligvis notere at vi i dag disponerer våre egne lokaler fullt ut døgnet og året rundt, noe vi faktisk ikke har kunnet gjøre siden i 1960-årene (bl.a. leiet et arkitektkontor vårt innerste lokale fra 1971 til langt ut i 80-årene).

Men samtidig krever situasjonen betydelig varsomhet og nøkternhet, bl.a. når det gjelder ekstraordinære bevilgninger. Styret ber om forståelse for dette. Og imens arbeider vi med nye muligheter for å styrke og sikre Oslo Schakselskaps økonomi ytterligere.

K.B.

Ragnar Hoen på middagshøyden:

- OSS-miljøet fikk stor betydning for meg personlig

— Jeg håper at Norge i løpet av en tiårsperiode vil kunne få frem en så sterk garde av spillere at vi virkelig kan hevde oss i internasjonal sjekk. Men akkurat i øyeblikket synes jeg ikke at vi bak det nåværende toppskillet ser så altfor mange løfterike rekrutter, sier Ragnar Hoen, som fylte 50 år den 5. oktober.

Hoen understreker at han foruten ener den Simen Agdestein mener at Norge for tiden også har gode folk i spillere som Berge Østenstad, Johathan Tisdall, Einar Gausel og Rune Djurhuus, og de fleste av disse bør kunne påregne ytterligere utvikling i de kommende år. Men så er han i tvil om rekrutteringen bak disse igjen.

— Men når jeg ser det store arbeide som nedlegges blant de helt unge spillerne, ikke minst i Oslo Schakselskap, stiger forhåpnogene. Med en slik satsing bør det bli resultater, sier Hoen.

Hans 50 års-dag ble markert her i OSS på vårt medlemsmøte fredag den 26. oktober. Erling Kristiansen var hovedtaler og ga en god beskrivelse av Ragnars sjakklig karriere og av hans særpreg som spiller, og både han og jubilanten selv demonstrerte representativ partier fra Hoens løpebane. Klubbens formann berømmet Ragnar særlig for hans klubbånd og for hans innsats som lag-spiller, og som presang fra klubben fikk 50-åringen Raymond Keenes nylig utkomne praktbok om sjakkens historie.

OL-KAPTEIN

Når dette leses, er Ragnar Hoen kanskje allredde installert i Novi Sad i Jugoslavia, der han skal være lagkaptein, «non playing», for det norske herrelaget og også skal bistå da-melaget. Selv skal han ikke spille på laget denne gang, men det har han gjort ved hele 12 tidligere olympiader. Dét er så å si verdensrekord — bare den jugoslaviske stor-

Ragnar Hoen har bortimot verdensrekord i antall olympiader.

mester Gligoric kan gjøre ham rangen stridig i antall OL-deltagelser. Ellers er Ragnar berømt for sin innsats som lagleder i en rekke internasjonale sammenhenger — han har en sjeldent evne til å inspirere spillerne til dåd.

— Som relativt gammel OSS-entusiast — hvordan ser du på dagens miljø i Oslo Schakselskap, sammenlignet med slik det var da du begynte som 15-åring i 1955?

— Som sagt er jeg imponert over den sterke rekrutteringen av helt unge spillere, og

det er mitt inntrykk at de holder et bra nivå, også når det gjelder måten de oppfører seg på. Mine besøk i OSS er jo på langt nær så mange og hyppige som i ungdommen, men jeg synes alltid det er hyggelig å besøke klubben. Allikevel står naturligvis miljøet fra 1950- og 60-årene, da jeg var her nesten daglig, i en spesiell minnenes glans.

PERSONLIGHETER

— Det blir ofte sagt at klubbmiljøet den gang var sterkere preget av særmerkede personligheter enn idag?

— Sikkert er det iallfall at da jeg begynte som unggutt, var miljøet dominert av særpregede, man kan gjerne si originale personer som det ikke er lett å glemme. Jeg tenker på folk som Jørgen Saurén, Storm Herseth, Erling Myhre, Georg Christiansen — sterke spillere som samtidig var særpregede mennesker. Å ha kjent slike personer er i seg selv en kapital som man aldri mister, sier Ragnar Hoen, som også minnes en rekke av dem som var fremtredende innenfor klubbens administrasjon. Forunen enkelte som fremdeles er aktive i så måte, nevner han særlig Knut Monssen, flerårig formann som kom ved en ulykke i 1963. Monssen var en stillfaren, nesten litt sky mennesketype, som imidlertid utrettet utrolig meget i det stille, bl.a. gjennom personlige bidrag til unge OSS-medlemmer som skulle representere utenlands. Hoen husker også med glede vår første og mangeårige inspektør, Magne Johannessen, som senere var formann i to år, og som også er gått bort, samt den alltid blonde og godslige Gerrit Elmenhorst, formann på slutten av 1950-tallet. Også for min generelle utvikling fikk impulsene fra OSS-miljøet stor betydning, fremholder Hoen.

— Dessuten gjorde jo allerede i min første tid enkelte medlemmer seg gjeldende som den dag idag er sentrale i klubblivet — jeg tenker bl.a. på Willy L. Olsen og Erling Kristiansen, sier Ragnar Hoen.

— For ikke å snakke om Svein Johannessen?

— Selvsagt, han var jo sentral allerede dengang, enda så ung han var. Det skyldtes både hans store spillestyrke og hans evner som miljøskaper, fremholder Hoen.

SVEIN-GENERASJONEN

Det er liten tvil om at Svein Johannessen ble Ragnars kanskje fremste læremester i de årene da han ble formet som sjakkspiller. Ragnar var bare 15 år da han gjorde sin entré i OSS, og ganske raskt vakte han oppsikt gjennom sin styrke som lynspiller. Han var i de første årene i våre klubblokaler så å si

hver eneste dag, og han tilbragte tusenvis av timer ved lyncrettet, med stadig bedre resultater. Han levde opp til den resepten som Simen Agdestein idag, 35 år senere, anbefaler unge spillere å følge: «Spill mye sjakk! Det er den beste måten å bli god på!» Og Ragnar Hoen ble god — den voldsomme erfaringen og rutinen han i løpet av kort tid opparbeidet seg gjennom lynsjakken, kom ham raskt til gode også ved turneringsbrettet.

— Du setter fortsatt Svein J. høyt som spiller?

— Ja, de av oss som fikk lov å følge i hans spor i den tiden, jeg tenker på spillere som Arne Zwaig, Arne Gulbrandsen (Vinje), Eivind Poulsøn, Terje Wibe osv., — vi ble nok også etterhvert ganske gode, men Svein lå hele tiden ett eller to hakk foran. At han ikke ble stormester da han var på sitt aller beste, skyldtes nærmest et ulykkestilfelle, sier Ragnar Hoen, som fortsetter:

— Jeg nærer ingen tvil om at Svein Johannessen er den største sjakkspilleren vi har hatt i Norge før Simen Agdestein. Jeg tror dagens toppspillere ikke er fullt klar over hvor god han virkelig var — han nød mye av den samme respekt som Simen idag omfattes med internasjonal. I det hele tatt våger jeg å si at «Svein-generasjonen», som slo ut i full blomst på 1960-tallet, representerte det sterkeste toppskikket vi har hatt i norsk sjakk noensinne.

«BORTSETT FRA SIMEN . . .»

— Nå griper du rett inn i den stadig like hissige debatten om dagens spillestyrke sammenlignet med fortidens?

— Ja, jeg gjør vel dét, og det er kanskje ikke så dumt å lytte litt til oss som kjenner både dagens nivå og nivået for 25–30 år siden. Vi har som sagt flere bra spillere idag, men oppriktig talt mener jeg at selv de beste blant dem har et godt stykke igjen før de når det nivået som særlig Svein Johannessen holdt. Jeg ser da naturligvis bort fra Simen Agdestein, som står i en total særstilling, han er jo helt unik. Før Simen slo til for fullt, er det etter min mening bare Leif Øgaard som har nærmest seg og på sitt beste lå kloss opp til Sveins nivå da han var på topp. Bare synd at ikke Øgaard fikk fullført sin stormestersittel. Også Knut Helmers holder jeg for å være et sjeldent talent, men han ga seg jo altfor tidlig.

— Hva med generasjonen før Svein?

— Olaf Barda var en stor sjakkbegavelse, og en mann jeg kom i god kontakt med i hans senere år — en interessant person. Hva han i virkeligheten var god for, fikk han egentlig aldri vist fullt ut internasjonalt. Han måtte

RENM-TITLER

spilte på juniorlaget i fotball for Skeid, og han spilte på det norske garnisonslaget under tjenesten i Nordnorges-brigaden.

BLÅFARVET

— Hvilke andre personlige interesser vil du fremheve?

— Historie og politikk, særlig.

— Ja, politisk går du for å være «temmelig blå?»

— Det stemmer at jeg er utpreget høyreorientert. Men som helt ung hadde også jeg en kortvarig radikal periode, da jeg til og med stemte SF. Men jeg tror at besøkene i Øst-Europa kurerte meg definitivt for enhver sympati for sosialismen, selv om jeg naturligvis ikke setter likhetstege mellom systemet som var der og det norske sosialdemokratiet. Men erfaringene dengang, og ikke mindre fra olympiadene på Castros Cuba i 1965, overbeviste meg om at vår vestlig-demokratiske livsform er langt den beste.

— Og du arbeider jo selv i det private næringsliv, i overordnet stilling innen salgsadministrasjonen for J.L. Tiedemanns Tobaksfabrik?

— Ja, og der har jeg forøvrig også møtt stor forståelse når det gjelder mulighetene for å få fri til olympiadene. Allikevel sier det seg selv at både mitt arbeide, og det faktum at jeg stiftet familie forholdsvis tidlig, har bremset min internasjonale utfoldelse på det sjakklike området en god del.

— Skulle du ønske at du gjennom disse årene bare kunne ha beskjeftiget deg med sjakk?

— Jeg tror det er en fordel å ha en viss menneskelig ballast utenom sjakken, og i det lange løp tror jeg det har gunstig innflytelse også på den sjakklike utviklingen. Jeg forstår godt Simen, som ved siden av sjakken og fotballen også sørger for å skaffe seg en solid universitetsutdannelse. Det gir ham en trygghet han trolig også vil tjene på sjakklig, sier Ragnar Hoen, en av de norske toppspillere som har holdt på lengst og som har bredere erfaringsgrunnlag enn de aller fleste andre innen vårt miljø.

Pen seier pr. radio

I 1969 vant Ragnar Hoen følgende radio-landskamp mot Sverige, som var represenert ved den kjente mester «Zeta» Nilsson:

Hvit: Zandor Nilsson

Svart: Ragnar Hoen

1.e4 e5 2.Sf3 SC6 3.Lb5 a6 4.La4 b5 5.Lb3 Sa5.

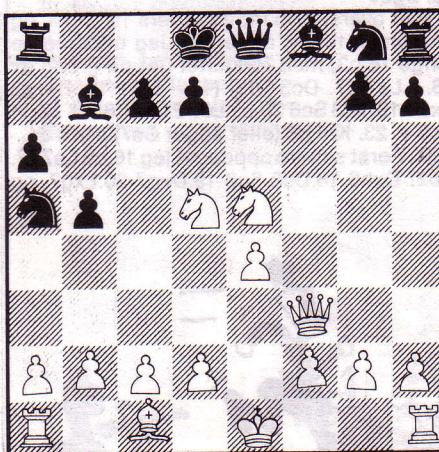
De to stormestre fra Leningrad, Taimanov og Furman har analysert denne gamle fortsettelsen grundig og oppnådd derved gode resultater i 50-årene. Fanebærere i dag (alt-så omkring 1970. Red.s.anm.) er nordmennene Johannessen, Zwaig og Hoen, som ved enhver anledning spiller dette og derved naturlig nok også finner forbedringer. «Spankspesialiten» Keres sammenfatter fordeler og ulemper i sin nyeste bok slik:

«Svart vil bytte av Lb3, og betaler med å bli etter i utviklingen, med en svekket dronningfly og med underlegenhet i sentrum. Alt i alt må man anse hvits muligheter som de beste».

Og allikevel avslutter den estniske stormester analysen av hovedvarianten 6.0—0 med å bemerke at stillingen bør være utliggett!

6. Lxf7 + ?! .

Jeg var selvsagt klar over farene forbundet med dette offer, men følte meg forpliktet til å spille slik siden jeg hadde et så stort publikum som de norske radiolytterne, og

ville vekke deres interesse, altså «spille for galleriet». Man må imidlertid huske hva som er spesielt med slike partier: Lytterne får bare et trekk pr. dag og ikke hele partiet på en gang. Dessuten ville jeg forsøke en fortsetelse som den svenske internasjonale postsjakkmasteren, Arne Ericson, hadde benyttet seg av i et teleparti mot Svein Johannessen, og som hadde ført til sjanserikt spill for hvit.

6. - Kxf7 7.Sxe5 + Ke7 8.Sc3 -

Det vanlige 8.d4 ville ikke ha laget noen vansker for svart, noe som norske spillere har bevist i telepartier.

8. - De8!

En stor overraskelse. Svart foretar seg ingenting for å forhindre springersjakken. I det forannevnte partiet spilte svart det naturlige 8. - Lb7, og etter 9. Sd5 + ! Lxd5 10.exd5 Sc4 (10. - d6? 11.De2!) 11. d4 fikk han allerede visse vanskeligheter å kjempe med. partiet endte remis, men Ericson viste til muligheter som ville forsterket hvits spill.

9.Sd5 + Kd8 10.Df3! Lb7!!

Utrølig, svart gir fra seg et helt tårn, og det lykkes ham å oppnå fordel! En feil ville vært 10. - De5? 11. Dx8 + Dd8 12. Dxd8 + Kxd8 13. Sxc7 + fulgt av 14.Sxa8. Men også etter 10. - Sf6 11. d4 (11. Sx f6 Dxe5 12. Sd5 Lb7 13. d4! Dxd4 14.c3 Dc4 15.b3 Dc6 16.Lg5 +, kommer sterkt i betrakning) 11. - Le7 12. Lg5 Tf8 13.Sxe7 Dxe7 14. 0-0-0 er svart ikke uten bekymringer.

11.Sf7 + Kc8 12.0-0 Sf6 13. Sxh8 Sxe4 14.d3 Lxd5 15.dxe4 Le6!

Dette er i høyere betydning poenget med svarts spill. Løperparet forblir intakt, den hvite hesen på h8 er innesperret, og på e-linjen truer ingen fare mer, for den er stengt av en ny bonde.

16. Dg3?.

Hvit overser sin motstanders 19. trekk, og sår kimen til sitt nederlag. Jeg undersøkte lenge 16.b3, men forkastet det på grunn av 16. - Le7 17. Dc3 Df8! (17. - Lf6? 18. Dxa5 Lxa1 19. Df3 Sc6 20.e5 Le7 21. Dxf8 Lf8 22. f4 Lc5 + 23. Khl g6 (eller også Se7) samt 24. - Kb7. Først senere oppdaget jeg 16.b3 Le7 17. Lb2! Dxh8 18.Dc3 Sc6 19.Dxg7 20.Lxg7, og

selv om fordelene er på svarts side, har hvit muligheter for å holde stand. — I denne sammenheng vil jeg gjerne vise til at det er en stor forskjell mellom et vanlig postsjakkparti og et radioparti, idet man må trekke hver dag og ikke kan samle opp betenkningstid.

16. - Kb7 17. Lf4 Tc8 18.a4 -

Diktert av ønsket om å svekke kongestillingen. Eiendommelig er det at svart tilslutt drar nytte av denne «svekkelsen».

18. - b4 19. Le5 Dh5!!

En brutal oppvekning. hvit stolte på at han etter 19. - Sc6 20.Lxg7 Lxg7 212. Dxg7 Dxh8 22.Dxh8 Txh8 23.f4! også ville ha oppnådd fordel. Nå er det allerede forsønt å gi ordre til tilbaketog.

20.Lxg7 Lxg7 21.Dxg7 Tg8! 22.Df6 -

Det truet Tgx2 +!

22. - Lh3 23.g3 Txh8! 24. Tf6 Te8 25.Df4 -

Tross materiell utlinging har hvit ikke lengre noen trekk av verdi. På 25. Tad1? følger 25. - Txw4!

25. - Sc6 26. c3 -

Springeren får ikke komme til d4.

26. - Te7 27.Te3 Se5 28. Dh4 Dxh4 29.gxh4 Tg7 + 30.Tg3 Sf3 + ! 31.Khl Txg3 32.hxg3 b3!

Nå viser det seg at den langt fremskredne bo-bonden er en dødelig fare, og de to lette offiserer holder den arme hvite monark i et jerngrep. 33.Tdl ville blitt snart straffet med bondetap etter Lg4. Hvit forsøker en avledningsmanøver, men den er også meningslös.

33.a5 d6 34.Ta3 Le6 35.Ta1 -

35.Kg2? Se1 + 36. Kfl Sc2 fører til tap øyeblinkelig.

35. - Sd2 36. Kg1 Sc4!

Den norske mester har allerede oppdaget den raskeste veien til gevinst.

37.Tb1 Sxa5 38.f4 Sc4 39.Kf2 a5 40.f5 Lf7 41.g4 a4 42.h5 Sxb2!

En elegant avslutning av partiet, som i det hele tatt er meget sterkt spilt av svart.

43.Txb2 a3 0—1

Mot de to fribøndene kan intet gjøres.

Kommentarer av Zandor Nilsson.

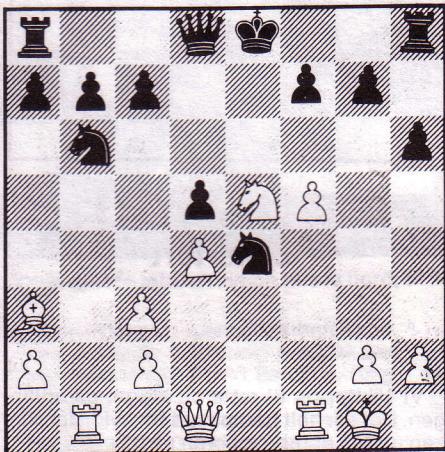
Fra gamle dager

Vårt lille naboland i syd har fostret mange berømte forfattere, og en av de mest berømte er Jens Enevoldsen.

Av hans rikholdige produksjon skal vi denne gang ta for oss «Verdens bedste skak — 1». Den omhandler perioden fra 1830-årene (matchen Labourdonnais—McDonnell) til krigsutbruddet i 1914. Enevoldsen maner alle de store mestere frem fra historiens mørke, og han lar oss dele mange godbiter, både sjakklig og anekdotiske.

En av dem som får bred omtale er Wilhelm Steinitz, den første verdensmester i sjakk.

Av Steinitz skal vi vise en partiavslutning mot Winawer fra turneringen i Paris i 1867:

Winawer
Steinitz

15. f5—f6!

Pointen ved dette smukke træk er, at sort ikke kan slå, hverken med springeren eller med bonden.

På 15.—, Sx16. De 2 kan afdækkerskak med afgørende materialetab kun dækkes med Sw4, hvorefter Sxf7 vinder.

På 15.—, gxf6 følger: 16. Dg4, fxe5 17. Dg7, Kd7 18. Txf7†, Kc8 19. Tbf1 og truslen Tf8 afgør.

Men pointen i det hele kommer om lidt.

15. .... g7—g6

16. Df1—g4

Hvid trur nu med Df6†!!

16. .... Dd8—c8

17. Dg4xg6!!

Behøver ingen kommentarer. Grandios.

17. .... Dc8—e6

18. Dg6—g7

Wilhelm Steinitz var verdensmester 1866—1894.

19. Se5xf7 Se4xc3
Resignation. På 19.—, Tdg8 følger 20. Sxh8 og vinder let.
20. Sf7xd8 og hvid vandt let.

(Enevoldssens kommentar)

Som et eksempel på Enevoldens dramatiske talent, skal vi se hvordan han beskriver Steinitz' endeligt.

Foranledningen var at Steinitz, gammel og skrøpelig, fortsatt hadde ambisjoner om å være i verdenstoppen. Til sist gikk det imidlertid galt. Ved turneringen i London i 1899 kom han for første gang i sitt liv ikke blant premietakerne. Så lar vi Enevoldsen overta:

Denne fiasko knækkede helt denne store mester, hvis sind formørkedes. Han indbild-

te sig, at der udgik elektriske strømninger fra hans fingre, som satte ham i stand til at trække brikkerne efter behag. Han standede folk på gaden for at forklare dem sine teorier herom.

Til sidst blev det nødvendigt at lade ham indlægge på River East Sanatorium i New York. Vejen går med færgen over floden. I Karons båd over Styx til Hades står den gamle mester for sig selv og mumbler uforståelige ord. I hånden knuger han et lite skakbræt.

Et halvt år varede korsfæstelsen. Den 12. august 1900 døde Steinitz.

Tidens hjul drejede endnu en tak og knuste samtidig en lille forkørlet og åndeligt formørket mand.

«Denne lille mand har lært os alle at spille skak».

Av andre originale sjakkspillere vil vi dvele litt ved den polsk-tyske Johannes Hermann Zukertort. Han var lege av profesjon, men var temmelig begavet på en rekke områder, hør bare:

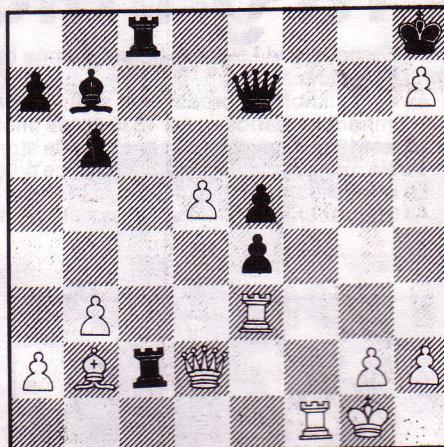
Han behersket flytende polsk, tysk, engelsk, fransk, italiensk, spansk, russisk, gresk, latin og hebraisk. Videre var han vel bevandret i tyrkisk, arabisk og sanskrit, og av andre fag filosofi, teologi, musikk og fengselsreformer (!). Han var en førsteklasses fekter, pistolskyter, og en fremragende whist og dominospiller (bridge var ikke oppfunnet), og så var han altså en av verdens beste sjakkspillere.

Zukertort var også soldat, og han sloss for den gode sak på prøyssisk side i krigen mot Danmark i 1864, mot Østerrike i 1866, og mot Frankrike i 1870 (— Ni tapperhedsmedaljer prydede hans bryst!).

Ellers kan nevnes at Zukertort spilte Retis Åpning ca. 20 år før Retis fødsel!

Vi skal så få en liten smokebit på Zukertorts spill. Stillingen er hentet fra et parti mot Blackburne under turneringen i London i 1883:

Blackburne

Zukertort

Vi sætter os til rette og kigger på stillingen. Det ser helt håbløst ud for hvid, der ikke kan undgå at tage løberen på b2.

28. Dd2—b4!!

Med dette træk hæver Zukertort pariet op i det helt store plan. Slutkombinationen er en af skakhistoriens skønneste.

Vi vil straks se, hvad der sker, hvis sort tager mod offeret. Altså 28. —, DxD 29 Lxe5†, Kxh7 30, Th3†, Kg6 31. Tg3†, Kh6 32. Tf6†, Kh5 33. Tf5†, Kh6 34. Lf4† og mat i næste træk. Sort må derfor afslå tilbuddet. Han spiller

28. .... Tc8—c5

Men der er meget mere.

29. Tf1—f8†!

Slår sort dette tårn, falder begge centrumbønderne med skak, og den sorte konge ligger under for det kombinerede angreb af dronning, løber og tårn.

29. .... Kh7—h7

30. Db4xe4† Kg7—g7

31. Lb2xe5† Kg7xf8

32. Le5—g7†

Elegant til det sidste. Sort oppgav.

I sammenligning med et parti som dette er det såkaldte »udødelige« parti det rene vand. (Enevoldens kommentar)

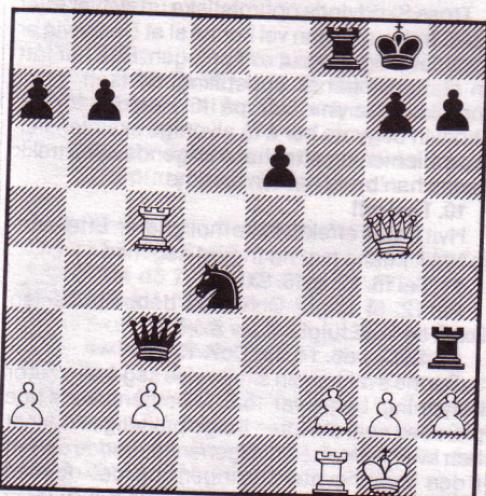

Amerikansen Frank J. Marshall var særlig kjent for sitt vakre kombinasjonsspill.

Vi skal til slutt se en liten godbit av Frank Marshall, også kalt alle tiders kombinasjonsspiller.

Marshall har sort mot Lewitzky, turneringen er Breslau 1912:

Marshall

Lewitzky

Johannes Herman Zuckertort var en av sjakkhistoriens største originaler, og det sier ikke lite.

Træk nu vejret godt og se på stillingen. Hvad spillede Marshall?

23. ..... Dc3—g3!!!
Man måber, eller man skriger. Eller også gør man, som tilskuerne gjorde. De dække-de Marshalls bræt med guldstykker.

Lewitzky oppgav naturligvis. Dronningen kan teoretisk tages med 2 bønder og med dronningen. Alt taber s traks. På fxg3 følger Se2† og mat på f1. På hxg3 er der mat i eet træk med Sc2. På 243. Dxg3 følger: Se2† 25. Kh1, Sxg3† 26. Kg1, Sxf1 og vinder let.

— Kommentarer ved Enevoldsen, som vanlig.

Ellers blir Marshall karakterisert ved følgende:

«Der var tre ting, Marshall elskede højere end alt andet: Caroline, skak og whisky, uden at vi lægger noget i den anførte rækkefølge.»

Når det gjelder «Verdens bedste skak — 2», vil vi kanskje komme tilbake med en liten anmeldelse ved en senere anledning.

Stemningsrapport fra Gausdal:

I månedsskiftet juli/august d.å. var det nok en gang duket for sjakkfest på Gausdal Høifjells-hotel. I løpet av en halv måned skulle det avvikles to internasjonale turneringer, en junior-landskamp mellom Norge og Sverige, og flere Grand Prix-turneringer rent sjakklig sett. Undertegnede pakket combi-campen og reiste opp over tidsnok til å få med meg landskampen og Gausdal International.

Landskampen gikk som de fleste vel har fått med seg heller dårlig for Norge. Vi tapte til slutt 7–13. Da det ble arrangert «landskamp i fotball» gjorde vi det litt skarpere, vi tapte bare ca. 9–11, tross i at gjennomsnittshøyden på nordmennene lå ca. 35 cm under svenskene. Men

Asgeir Johannessen forteller løst og fast fra Gausdal.

— vi ga oss ikke, og dagen etter ble det arrangert en ny «landskamp», denne gang i synkronsvømming. Her var nordmennene helt overlegen, og vi fikk endelig revansje, selv om det offisielle resultatet ble *uavgjort* på grunn av at dommeren ble «torturert».

Da alle landskampene endelig var slutt, og de fleste juniorene vendte nesa hjemover, måtte man finne nye fritidssyssler utover de lange kveldene. Noen satt selvfølgelig rundt omkring og leste «Informator», eller gikk gjennom dagens parti, mens andre var mer originale. En kveld ble det for eksempel arrangert *allsang* utenfor «Frøyse» med gitarspill, munnspillsoloer (uten munnspill) og 60-tallsmusikk. Samme kveld ble det også lansert en ny sjakkform (fra Bergen).

Denne gikk ut på at to bergensere skulle spille lynsjakk mot hverandre, men istedet for å trykke på klokka, skulle de kække skallen i bordet, hvorpå lagkameratene deres skulle sparke ned klaffen på klokka. Jeg tror neppe denne typen for sjakk vil slå særlig an (de to bergenserne hadde kraftig vondt i hodet neste dag).

Vel — det er kanskje på tide å vende tilbake til den rent sportslige siden ved Gausdalloppholdet. (Jeg vil ikke snakke for høyt her om min egen innsats, i og med at jeg presterer ikke å ta så mye som et halvpoeng i løpet av de første fem rundene, og ble kjent som «Gausdals store julenisse». Derimot har jeg valgt meg ut et parti fra sjette runde blant de lavere bord. Partiet er mellom vårt eget store håp, Øystein Dannevиг, som tilslutt endte på en meget respektabel poengsum (tror jeg?!), og kadetten, bergenser, og synkronsvømmingsdommeren, bassisten, anarkisten og munnspillsolisten Eilif Skodvin.

CARO—KANN FORSVAR

Hvit: Eilif Skodvin, Bergens SK.
Svart: Øystein Dannevig, OSS.

1.e4, c6. 2. d4, d5. 3. e5, Lf5. 4. Sf3, e6. 5. Le2 —

Mr. Skodvin spiller sin store yndling innen Caro-Kann. «No har eg han», gliste han bredt i skjegget.

5. — Sd7. 6. 0—0, Se 7. 7. c3, c5. 8. Le3, Sc6. 9. Sbd2, Le7.

Tross Skodvins optimistiske uttalelser etter sitt 5. trekk, må man vel kunne si at Dannevig er kommet meget bra ut av åpningen. Han har fått en standard fransk oppstilling, bortsett fra at «problemloperen» står på f5 i stedet for c8. Skodvin begynte her å få alvorlige eksistensielle problemer, og etter hans følgende dype trekk hadde han brukt nesten en time.

10. Tacl c4!

Hvit fratras effektivt alle muligheter. Etter andre trekk kunne hvit ha frigjort seg med 11. c4.

11. Sel f6. 12. exf6. Sxf6.

På 12. f4 følger Db6 med dobbeltrusselen Dxb2 og fxe5 fulgt evt. av Sxe5.

13. Sef3, Ld6. 14. Tel Dc7. 15. h3?!

Denne svekkelsen skulle vise seg å bli av stor betydning, bedre var 15.Sf1. Bergenserens noe planløse spill skyldtes ifølge pålitelige kilder at han kvelden/natten/morgenen før hadde deltatt i den forannevnte allsangen, og det dermed hadde blitt lite tid til sovn og oppladning.

15. — h6. 16. Sh4 0—0—0. 17. Sxf5, exf5. 18. Sfl g5. 19. b3 —

Et fortvilet forsøk på å dra igang noe på droningfløyen (se diagram)

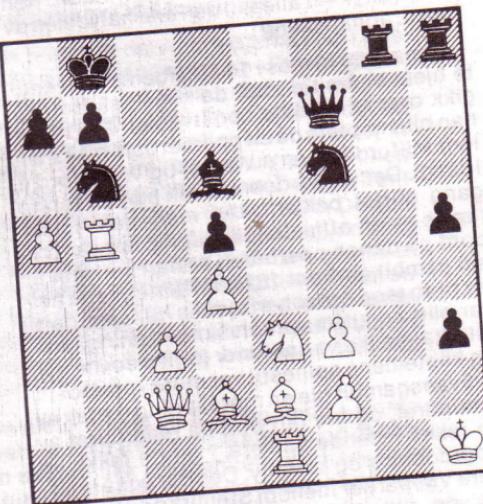
Øystein Dannevig gjorde seg skyldig i et praktparti.

19. — f4(!). 20. Ld2, Sa5!
Gir ikke hvit noen sjanser. Etter 20. — cxb3.
21. axb3, kan Bergen få motspill med c3—c4
osv.

21. Tbl h5. 22. bxc4, Sxc4. 23. Da4, Kb8.
Dannevig har full kontroll.
24. Tb5, Sb6. 25. Dc2, Tdg8. 26. a4, f3!
Åpner elegant hele kongefløyen! På 27. Lxf3
følger — g4. 28. hxg4 (28. Le2 gxh3. 29. g3, h4!)
hgx4. 29. Le2, Se4! med dobbeltrusselen 30. —
Dh7 etterfulgt av Dh1 og 30. — Lh2 +. 31. Khl
(31. Sxh2 Dxh2 + 32. Kfl Dh1). 31. — Lg3 +. 32.
Kgl Lxf2. Derfor:

27. gx f3, g4. 28. Khl, gxh3. 29. Se3, Df7. 30. a5
(se diagram)

Nå avgjorde sort partiet definitivt til sin fordel. «Hvordan»? (sitat Bøckman.)

30. — Se4!!

Truer 31. — Sxf2, og hvis 31. fxe4 så Dxf2, og matten på h 2 kan ikke pareres (32. Sf1 og Dg2). Resten er bare krampetrekkninger.

31. Tf1, Df4. 32. Sg4, Sxd2. 33. Se5, Lxe5. 34.

dxe5, Tg2.
og matten kan ikke utsettes lenger. Skodvin ga derfor labb, og lusket hjem og la seg.

Asgeir Johannessen

Why didn't they ask Evans?

er tittelen på en kriminalroman av Agatha Christie, som riktig nok ikke foregår på sjakkrettet, men derimot **starter** på golfbanen.

Grunnen til at jeg velger dette som overskrift, er ganske enkelt at begge har jubileum i år (Agatha har 100-års, og Evans 200-års.) Selv om begge jubilee fortjener en markering, er det blitt slik at førstnevnte har fått sin markering, mens det siste er gått temmelig upåaktet hen. Det er dette siste jeg vil forsøke å rette på i denne artikkelen.

William Davies Evans ble født 27. januar 1790 (eller samme dag som Mozart fylte 34 år(!), og var sønn av en walisk bonde(!).

Riktig gjettet: det er oppfinneren av EVANSGAMBIT det dreier seg om. (Digresjon: altså en landsmann av Ian Rush, Ken Follett eller — i alle fall den ene halvdelen av Tom J. Johanssen(!).

Han reiste til sjøs i 14-årsalderen, og vendte hjem et års tid etter da krigen sluttet, og gikk over til å jobbe i postverket. I 1819 var han blitt kaptein på en postbåt som gikk mellom Milford Haven (i Wales) og Waterford (i Irland). Det var på denne tiden han for første gang stiftet bekjentskap med sjakkspillet (lært av en offiserskollega), og det var ombord på denne postbåten at han pønsket ut sin gambit omrent 1824. Undertegnede heller til en teori om at han syntes Italiensk parti var blitt en altfor «pianissimo» åpning (enkelte italienske varianter er jo til å **sovne** av), og kapteinens spillestil var mere «presto».

Evansgambit ble en moteåpning resten av århundret, og ble tatt opp på repertoaret av en rekke ledende spillere, i første rekke La Bourdonnais og Morphy. Den ble også spilt i flere VM-partier mellom Steinitz og Tschigorin, og fikk tilnavnet «Åpningenes Dronning»(!).

Evansgambiten ble av en spiller på den tiden karakterisert som «**et angrep av gul feber — hvis du overlever åpningsstadiet, og unngår skjødesløsheter som kan gi tilbakefall — da vil du komme helt fint ut av det**».

Evans ble i postverket til han gikk av med pensjon, og levde deretter mange år i Nederland og Belgia. I mellomtiden var han blitt

Mikhail Tschigorin benyttet Evansgambiten flere ganger i VM-matchen mot Steinitz.

godt kjent i sjakkretser i London, et bevis for dette er at han ble anmodet av **Staunton** om å være dennes sekundant under matchen mot St. Amant i 1843. Grunnet andre gjøremål hadde ikke kapteinen anledning til å ta imot tilbuddet. I 1845 var han forøvrig med på et av lagene som for første gang spilte et sjakkparti pr. telegraf!

Evansgambiten var imidlertid ikke hans eneste oppfinnelse. Han oppfant også et signalsystem for skipslanternær som etterhvert nærmest ble enerådende på skip i hele Europa. Systemet baserte seg på lanterner med tre forskjellige farver.

Historien vil ha det til at storhertug Nikolai av Russland, bror til tsaren, besøkte Bruges, hvor han fikk høre at oppfinneren av Evansgambit bodde i Ostende. Da han var en ivrig sjakkspiller selv, inviterte han Evans til å spille et parti. Da Evans hadde vunnet par-

tiet, så storhertugen på ham og sa: «Jeg mener at det er De som har oppfunnet Evansgambiten. «Ja, svarte kaptein, og det er ikke den eneste tingen jeg har oppfunnet, som De ikke har betalt meg for.» «Hva er den andre da?», spurte storhertugen.

Evans fortalte da at han var oppfinneren av det signalsystemet som også ble brukt av den russiske marinens, der storhertugen var admiral.

Mange måneder senere ble Evans invitert til det russiske konsulat i Ostende, hvor han fikk overlevert brev fra storhertugen, et kronometer av gull, et gullkjede og en pengeavisning. Etter alt å dømme var dette ment som oppgjør for Russlands rett til å bruke kapteinens oppfinnelse på sine skip.

Etter sin sensasjonelle Londonvisitt i 1826—27, hvor han introduserte sin gambit for første gang, måtte Evans vende tilbaketil sitt skip. I midlertid rakk han også å lære bort gambitten til Irlanderen **McDonnell** (se partiet nedenfor), og dette var nok meget heldig. McDonnell gjorde nemlig mera enn noen annen sitt til for å gjøre gambiten populær, og spilte den i sine berømte matcher mot La Bourdonnais i 1834—35.

Grunnen til dette er, at i denne åpningsoppbygging er det stadig gjensidige trusler som skal pareres, og nye dukker stadig opp, og man må tenke ut nye energiske trekk for seg selv, og samtidig finne ut av motstanderens gátefulle trekk. Her begynner en så skarp kamp, at ingen spiller, selv om han kjenner til truslene, kan forutsi hvilke motstanderen til enhver tid vil benytte seg av. For lette vennskapspartier finnes ikke noen bedre spilleåpning. Man behøver ikke frykte for at svart raskt får mere materiell. Evansgambit er ingen variant, men derimot en stil man fører partiet i. Den som vil oppnå gode turneringsresultater, kan ikke unngå denne begynnerdressur i sjakkstrategi. Visst er kon-gegambit likeledes storartet, men i den åpningen spiller kongen for tidlig med, et minus, som ikke forekommer i Evansgambit. Her finner også den svarte kongen tid til rokade, dog ikke alltid.

Så langt Bronstein.

Norske sjakkspillere har også interessert seg for åpningen, også i etterkrigstiden, selv om det meste kjente eksempel i Norge er det partiet Ernst Rojahn spilte mot Capablanca i sjakk-OL 1939, hvor han klarte remis (se tidligere utgave av OSS i mellom).

Etter krigen er det André Bjerke som i første rekke er blitt angrepet av «**Evans-feber**». Han utga tilogmed boken «Spillet i mitt liv» til sin 50-årsdag i 1968, hvor en stor del består av analyser og partier han har vært involvert i. En senere revidert utgave tok hensyn til de rettelser som Arne Zwaig offentliggjorde i tidsskriftet «Patt» i 1973. De som ennå ikke har lest Bjerkes bok, bør unne seg denne **fornøyelse**, ikke bare på grunn av Evansgambit, men også av grunner som enhver kan få oppdage selv. (Personlig vender undertegnede fra tid til annen stadig tilbake til denne bok, selv om han snart kan innholdet utenat.)

De siste tilfelle av Evansgambit i Norge, er partier spilt av Rune Djurhuus, og et parti som nesten fikk «skjønnhetspremien» i NM for juniorlag for ikke lenge siden, hadde det ikke vært for en kvalitetsbukk.

Så altså — hva med å ta sjansen? Neste parti-dropp Siciliansk, og begynn med 1. e4 e5... La oss feire «de 200 år», med å leve litt farligere enn ellers!

Her følger så det partiet som regnes som stampartiet, eller med andre ord: «Verdens første Evansgambit».

Kaptein W.D. Evans—A. McDonnell,
ca. 1826—1827.

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Lc5 4. 0—0

David Bronstein anbefaler unge spillere å prøve denne gambiten.

Av internasjonale størrelser som interesserer seg for gambiten, kan nevnes **David Bronstein**, som i sin bok **Bronsteins Schachlehre** skriver følgende:

«Hvis jeg skulle anbefale bare en åpning for nybegynnere i sjakk, vil jeg ikke nøle et øyeblikk, men si: SPILL EVANSGAMBIT!.

Det ble snart innsett at offeret er sterke i 4. trekk, men Evans' originale trekkrekkefølge dukker opp nå og da.

4. — d6 5. b4! Lxb4 6. c3 —

Et århundre senere foreslo Tartakower 6. d4, og hvis 6. — exd4, så 7. c3! Imidlertid er

André Bjerke var en ynder av Evansgambitten, som han også underkastet omfattende analyse.

Evans' trekk mere tematisk og sannsynligvis like sterkt.

6. — La5 7. d4 Lg4

7. — Lb6 eller 7. — Ld7 ville ha vært mere i samsvar med moderne ideer, mens 7. — exd8. cxd4 Lb6 ville ha ført til hva som senere er blitt kalt «normalstillingen» i Evansgambit.

8. Db3 —

Hvit går ut av bindingen, og angriper f7, som er det første angrepsmålet i de fleste åpne spill.

8. — Dd7?

Et naturlig svar, som også effektivt forhindrer 9. Dxb7, som ville tape initiativet nå som svart har forsvar på springeren. Imidlertid, som man kan se av et parti mellom Santasiere og Marshall, New York 1926, var 8. — Lxf3 sterkere.

9. Sg5 —

9. Lxf7† ville også ha vært en rimelig fortsettelse, f.eks. 9. — Dxf7 10. Dxb7 som truer både tårn og springer med sjakk.

Hva vet DU om sjakk?

- 1) Høstens VM-match Kasparov—Karpov er som kjent ikke den første mellom dem to. Hvordan endte det siste oppgjøret?
- 2) Garri Kasparov tok sitt nåværende etternavn først som 14—15-åring. Hva het han før, og hvorfor skiftet han navn?
- 3) Anatolij Karpov gjorde seg for alvor internasjonalt bemerket ved å vinne Junior-VM. Når skjedde det, og hvor?
- 4) I løpet av de siste 18 årene er det bare tre spillere som har kjempet om VM-tronen i tittelmatcher. Hvem er den tredje?
- 5) Nok en sovjetrussisk storspiller med forbokstaven K i sitt etternavn ble i mange år regnet til det absolutte toppskiktet internasjonalt. Han besøkte Oslo Schakselskap og spilte en klokkesimultan i 1959. Hva het han?
- 6) Fra hvilken av Sovjet-Unionens republikker kom han? Han var fremragende også i en annen disiplin enn sjakk — hvilken?
- 7) Efter Alexander Aljechins død i 1949 sto VM-tronen tom i to år. Hvordan ble den nye verdensmester kåret?
- 8) Ved VM-kåringen i 1948 var også en amerikansk spiller inne i bildet. Hva het han?
- 9) Bare én gang i sjakkhistorien har VM-kampen vært spilt i Norden. Når og hvor?
- 10) En ungarsk spiller er blant Anatolij Karpovals sekundanter i høstens VM-kamp. Hva heter han?

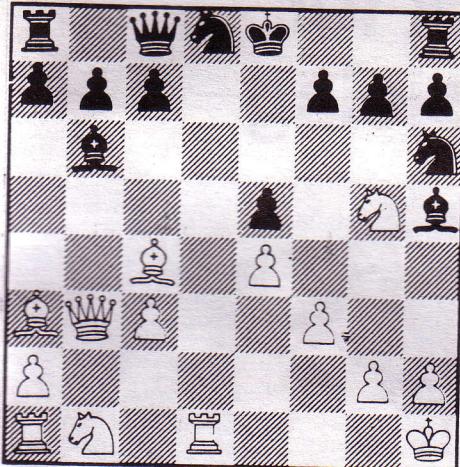
9. — Sd8 10. dxe5 dxe5

10. — Sh6 hadde i det minste gitt svart et håp om å kunne rokere.

11. La3 Sh6 12. f3 Lb6† 13. Kh1 Lh5

13. — Le6 hadde også ført til tap, etter 14. Td1 Lxc4 15. Txd7 Lxb3 16. Te7† Kf8 17. Txf7† Ke8 18. Te7† Kf8 19. Txe5† c5 20. axb3 osv. (British Chess Magazine, 1947).

14. Td1 Dc8 15. Txd8† —

Lc5 6. 0—0 d6 7. d4 Lb6 (7. — exd4 8. cxd4 Lb6 9. Sc3! Sa5! 10. Lg5 f6 11. Lf4 er uklart) 8. dx5 dx5 9. Lxf7† (Her angir Sjakkinformator at dette er en «teoretisk nyhet», og angir varianten: 9. Dxd8† Sxd8 10. Sxe5 Le6 med fordel for svart.). 9. — Kxf7 10. Sxe5† Kf8 (Hvis 10. — Ke6 så 11. Dg4† Ke5 12. Lf4† og vinner, eller 10. — Ke8 11. Dh5†) 11. La3† 12. Df3† 1—0 Sge7 12. Df3† og svart bestemte seg for ikke å spandere mere porto på dette partiet.) 1—0 Kommentarer etter «Informator»

OSS Master Grand Prix

OSS Master Grand Prix ble arrangert i våre lokaler fra 7. til 9. september. Den alltid velvillige Thor Dannevig stilte opp som turneringsleder, dermed var den saken i de beste hender. Med seg på «arrangørslaget» hadde han et par andre utvalgte fra turneringskomiteen, men det gikk altså strykende allikevel. Betegnelsen «Master» er nytt av året, og innebefatter større pengepremier, flere NGP-poeng og derfor mange deltakere. Alt i alt stilte hele 99 spillere til start, fordelt med 44 over 1750 og 54 under. Med såpass mange spillere ble det ganske trangt, og etterhvert gorde en helt spesiell lukt seg gjeldende. Dette er nok et svært utbredt problem, våre ivrigste turneringsspillere later ihvertfall til å ha blitt immune mot den «idrettsligere odør».

Gruppe A

1. Einar Gausel OSS 4,5
2. Rune Djurhuus Elverum 4
3. Berge Østenstad Asker 4
4. Leif Øgaard OSS 3,5
5. Atle Grønn OSS 3,5
6. Einar Gudmundsson Bærum 3,5
7. Øystein Dannevig OSS 3,5

Gruppe B

1. Sigurd Glærum ASKO 4,5
2. Tarjei Bekkedal Børum 4
3. Lars E. Andersen Porsgrunn 4
4. Rune T. Andersen Kr. sand 4
5. Lasse Aass Evje 4
6. Laila Sidselrud Kongsvinger 4

Det var også mulig å fremtvinge gevinst ved 15. Db5† Sc6 16. Ld5.

15. — Dxd8

15. — Kxd8 ville blitt møtt med 16. Se6†! Ke8 (eller 16. — fxe6 17. Lxe6 Lf7 18. Dd1† 17. Sxg7† og 18. Sxh5).

16. Sx7! Dh4

16. — Sxf7 tillater matt etter 17. Lb5† c6 18. De6†.

17. Db5 —

17. Lb5† ville ha vært et trekk raskere.

17. — c6 18. Dxe5† Kd7 19. De6† Kc7 20. Ld6 (Kommentarer etter: Cafferty og Harding)

Vi avslutter denne jubileumsartikkelen med to eksemplarer på Evansgambit fra moderne tid.

Kislova-Gresser, Subotica 1967:

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Lc5 4. B4 Lxb4 5. c3 La5 6. D4 d6 7. Db3 De7?! (7. — Dd7!) 8. d5 Sd4 9. Sxd4 (9. Da4† Dd7 10. Dxa5 b6! 11. Sxd4 bxa5 12. Lb5 exd4 13. Lxd7 med fordel) 9. — exd4 10. Da4† Kd8 11. Dxa5 Dxe4† 12. Kd2 Dxg2? (12. — Lf5 13. Sa3 Sf6 er uklart) 13. Te1 = Sf6 14. Ld3 Dxf2† 15. Te2 Dg1 16. Sa3 Lg4 17. Lb2† dxc3† 18. Lxc3 Db6 19. Lxf6†! gxf6 20. Dc3 Kd7 21. Lb5† c6 22. dxc6 bxc6 23. Lxc6† Kd8 (23. Dxc6 24. Te7) 24. Dxf6† Kc7 25. Te7† Kxc6 26. Tc1† Kd5 27. Dxf7† 1—0

Eckl—Schønewald, postsjakk 1968:

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Lc5 4. B4 Lxb4 5. c3

Nordisk for gymnasielag

Oslo Katedralskoles meget sterke førstelag var i år som i fjor utpekt som Norges representant til nordisk. Laget besto av Atle Grønn, Øystein Dannevig, Henrik Wrangell, Nikolai Engedal og Erling Wrangell. Til tross for vårt sterke mannskap var Island nokså klare favoritter. Islandingerne har i alle år dominert skolesjakkken, og har særlig stilt med sterke lag (etter vår litt humoristiske oppfatning fordi det bare er en skole der opp). Vel, vi spilte uavgjort mot nøyaktig det samme laget i fjor, og med forsterkningen Engedal, reiste vi ned til Aarhus for å vinne. En Danmarkstur pleier selvagt å være lite sjaklig og gjerne skadelig for spillet de første rundene, men vår eminente lagleder Erling Wrangell hadde løst problemet på en genial måte. Erling, med en helt spesiell Københavntur i tankene, hadde bestilt plass på en typisk pensionistbåt. Gjennomsnitsalderen lå vel rundt 60 år, og de yngre jentene som indirekte holder oss oppe til frokost var rett og slett ikke der. Det var nok Erlings beste trekk i forbindelse med turneringen.

Etter en rask liten tax-free runde oppdaget vi andre hvor utrolig «død» båten egentlig var. Rundt midnatt lå i hvertfall de 4 sterkeste spillerne og sov, mens lagleder Erling for sikkerhets skyld satt utenfor lugaren og holdt vakt (Vi fikk reisestøtte som bare rakk til en 4-manns lugar og togbilletter til Randers!). Vel fremme i Fredrikshavn satte vi oss på toget til Aarhus (Randers). Om togreiser i Danmark er det kun to ting å si: de er ekstremt kjedelige, fordi utsikten er heller flat, og man må aldri åpne vinduene, fordi halvparten av Danmarks bønder sverger til naturgjødsel. Øystein hadde dessverre ikke oppfattet det siste, til hele vognens store forargelse.

Øystein har lovet på heder og ære at han ikke skal gjøre samme feil engang til. Vi håper at han holder sitt løfte, danskene så temmelig sure ut.

Etter ankomsten og innkvartering i Aarhus gjorde laget enda en tabbe: Vi gikk på kino og lot Nikolai velge film. Den var kjedeligere enn vår nevnte båtreise. Forøvrig var innkvarteringen og maten så dårlig at det islandske laget fant seg et passende hotell den første dagen. Det hadde ikke vi råd til, og det var nok heller ingen god idé å ringe til Sjakkforbundet etter penger.

Lagleder Erling Wrangell hadde en anstrengende oppgave, og var temmelig utsatt da sølvet var i havn.

Første runde ble en skuffelse, vi slo Finland 3–1, men Island slo det mye stertere Sverige med 3,5–0,5. Dermed var det klart at vi måtte slå islandingerne for å dra inn seieren. Matchen mot Island sto på programmet allerede i andre runde. KATTA stilte sitt sterkeste lag noensinne mot de fryktede Arnason, Sigfuson, Bergson og Karlson. Karlson er den desidert svakeste med rundt 2000 i rating. Alle de andre er godt over 2300. Det var klart for gigantenes oppgjør, og vi måtte vinne.

Atle Grønn gjorde jobben sin på første bord, til lagets tilfredshet.

For å gjøre en lang og spennende match kort, kan vi røpe at Henrik fullstendig overgikk selv og sin motstander Snorri Bergson. Bergson har tre ganger vært et halvpeng unna IM-napp og hadde faktisk aldri tapt et eneste parti for sitt skolelag. Etter 30 trekk måtte han sensasjonelt gi seg. Samtidig hadde Nikolai på fjerde bord skaffet seg ren offiser, Atle en merbonde og Øystein sto klart best. Alt annet enn 4–0 ville være urimelig.

Så snudde lykken seg, Nikolai måtte, etter svakt spill, gi offiseren tilbake, og partiet endte med remis. Atle spilte lovlig ubesluttosmt og etter en stund remis. Så var det Øystein, da Han bukket grundig i en tosidig, vanvittig tidsnød. Dermed klarte Island 2–2, og mesterskapet var

i realiteten avgjort. Stemningen på laget vårt var utrolig lav, alle hadde virkelig vontd for å fatte det som hadde skjedd, og ingen hadde lyst til å spille sjakk.

Utrølig nok beholdt vi en kynisk, profesjonell holdning, og nedla Sverige og de to danske lagene på en overbevisende måte. Derned sikret vi sølvet — en fin fremgang for norsk skolesjakk, for oss et personlig nederlag. Hjemtreisen var preget av nederlaget og nok en gang Erlings geniale reiserute. Hjertelig takk til Erling for det, en takk rettes også til mine gode lagkamerater, Atle, Øystein og Nikolai for at vi ikke vant. Men på brygga i Oslo var alle enige om at det hadde vært en fin tur.

Henrik Wrangell

Dårlig moral?

Har vi et meget bra bibliotek
eller ikke? Eller er det bare
at vi ikke bruker det? Utlåntiden er
fortiden. Lærer den 14

først og fremst Informator, Encyclopedia of
New in Chess.
Det er ingen mening i at noen få skal beholde disse i månedsvis, mens resten av klubben
går rundt i uvitnenhet om det nye som kommer opp.

Til slutt til synderne: Ta en titti i bokhylla
og se om det som klubben har
om mulige henvendelser
Styrer vlibb

Johnsens lille kjepphest (eller: Hvordan uttale navn riktig)

«Lange Johnsen» (også kalt: John Kristian, eller Bibliote-Karen) er lett å «sette fyr på». Du bare ser på ham og sier: «Spiller du PIRK-?» (eller noe i den stil).

Svaret du får, er meget kontant:

«Det heter «PIRTSJ»!», fulgt av en oppgitt hoderysten.

Saken er nemlig — John.Kristian har fullstendig rett! (i hvert fall i dette tilfelle. **99% av norske sjakkspillere uttaler navnet feil!**)

«Pircs forsvar» (også kalt «Jugoslavisk forsvar») er oppkalt etter Pirc, en jugoslavisk stormester, som spilte varianten mye i 1948 og 1949 (tidligere ble den katalogisert som «Uregelmessig» som så mange andre åpningsvarianter. Navnet «Pircs forsvar» skal ha blitt anerkjent overalt — bortsett fra i Sovjet, der de absolutt skulle kalte varianten «Pirc-Umfitsevs forsvar», et navn som bare er anerkjent av russerne selv. Dette fant de på etter at Pirc hadde vært på besøk der. Begrenelsen «Pircs forsvar» er også brukt på variantene der svart spiller g6 og Lg7 (uten først å spille g6 og Lg7, men dette er ikke helt korrekt).

Undertegnede har sett de sistnevnte varianter betegnet som «Kotov-Robatsch-for-

Aljechins navn har vært uttalt på de forunderligste måter.

svar» (på grunn av at disse to spilte variante-ne), og seneste betegnelse her er vel «Moderne forsvar» — et navn like intetsigende som «Uregelmessig».

Å uttale navn riktig er ikke lett for en nordmann — særlig hvis navnene er utenlandske, og dessuten er **slavisk** opprinnelse som «Pirtsj».

Et annet eksempel er **All-je-kin**, hvor den mest korrekte uttalen er **All-jokkin**, såvidt undertegnede kjenner til.

Ovenstående er egentlig ikke noe problem, men heller en kuriositet. Så hvis du ikke vil erte opp John K., men absolutt må vite det, spør ham heller: «Spiller du jugoslavisk?».

(Forresten er ikke betegnelsen Aljechins forsvar riktig heller — ifølge en antatt pålitelig kilde bør åpningen kalles **Buckles forsvar** (etter en engelskmann som visstnok forsøkte varianten i 1821.) (Men da får vi kanskje bråk med formannen istedet?).

Tormod Fyri

Svar på Ha vet du om sjakk?

- 1) Det endte uavgjort 12—12 (Sevilla 1987), og Kasparov beholdt titelen.
- 2) Han het Weinstein (farens navn), og fikk vite at det ville lønne seg for ham ikke å bære et jødisk navn, men russifisere det. Navnet Kasparov skriver seg fra morens familie.
- 3) I 1969, i Stockholm.
- 4) Viktor Kortsjnoi, eks Sovjet, nå Sveits. Han tapte for Karpov på Filippinene i 1978 og i Merano, Italia i 1981.

- 5) Paul Keres.
- 6) Fra Estland. han var også en meget sterk tennisspiller, i en periode Estlands beste.
- 7) Gjennom en turnering der fem utvalgte verdenstopper deltok, og hvor Mihail Botvinnik vant.
- 8 Samuel (Sammy) Reshevsky. Også amerikaneren Reuben Fine var utpekt til å delta, men måtte melde avbud.
- 9) I 1972 i Reykjavik, der Bobby Fischer berøvet Boris Spasskij hans VM-tittel.
- 10) Lajos Portisch.

OSS' resultater i Landsturneringen 1990

Elite:

	Poeng
5. Roar Elseth	5
7. Richard Bjerke	4.5
9. Einar Gausel	4
10. Erling Kristiansen	3.5
11. Øystein Dannevig	3.5
12. Terje Wibe	3.5

Klasse mester.

1. Ole Chr. Moen	7.5
2. Tor Ånstad	6

Klasse 1:

2. Sverre Johnsen	7
19. Gudmund Stenersen	4.5
31. Sylvia Johnsen	3.5
35. Roald Bukne	3

Klasse 2:

10. Odd Ristesund	5.5
46. Erling Støre	2.5

Klasse 3:

7. Jan Børge Wilsbeck	6
-----------------------	---

Klasse 4:

25. Thor Dannevig	4
29. Andreas Østby	4

Junior:

20. Benjamin S. Nedberg	4.5
37. Alf Haakon Lund	2.5

Kadett:

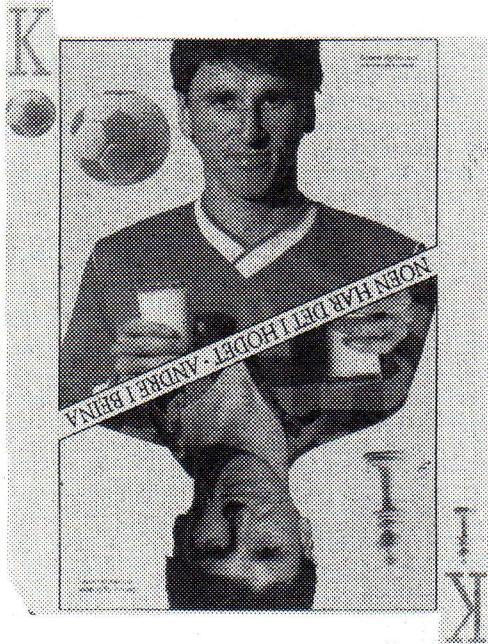
3. Asgeir Johannessen	7
6. Steinars Sørli	5.5
8. Thomas Schamaun	5.5
28. Alexander Kjeldaaas	4
33. Morten Warnecke-Wang	3

Miniputt:

1. Leif E. Johannessen	9
1. Andreas Rabben	9
12. Silje Riddervold	6

Miniputtene spilte 11 runder.

Det går tilbake
med norsk presse.
De setter alle ting på
hodet, tilogmed Simen,
som vi ser.
Men at melk er en sunn
og styrkende drikk, vet
vi alle.
Av avisoverskriftene
under, fremgår det at
også styret i OSSU
gjerne reklamerer for
gode drikkevaner. Som
det heter: Melk og ånd,
hånd i hånd.

— SÅNN JA, MARIUS!

Dagbladet

NYHETER

Tirsdag 15. mai 1990 **13**

VALFART TIL HENRIK

HATTEN AV FOR ERLING

Djurhuus klubbmester

Høyeste gruppe ble først ferdigspilt, og her ble resultatene som følger: 1) og klubbmester 1990, RUNE DJURHUUS, med 6 p. på 7 runder. Dette er annen gang (ifølge antatt pålitelig kilde) at et BIMEDLEM stikker av med tittelen. (Rune er hovedmedlem i Elverum SK). Deretter fulgte Einar Gausel og Atle Grønn på delt 2.-plass, hver med 4,5 p., så Roar Elseth på 4.-plass med 4 p.. Vårt svenske medlem Rikard Winsnes fulgte deretter på delt 5.—6.-plass med Øystein Dannevig, Einar Hatlebakk og Bjørn Heggheim avsluttet det 8 mann store feltet med 2 poeng hver.

Steinar Sørlie har vunnet den kombinerte 1-2-3-klassen med 7 poeng på 9 runder etter at han fikk sitt eneste tap allerede i 1. runde.

Nr. 2 Thomas Schamaun 6,5 poeng og nr. 3 Marius Andersen på 6,0 poeng. Derefter fulgte et kobbel spillere med 5,5 poeng: Torstein Hall, Gudmund Stenersen, Benjamin Skagen, Nedberg og Lars Even Andersen. (Her var det 24 deltagere).

Klasse 4 ble vunnet av Vegard Hole 6,5 poeng på 9 runder, foran Leif A. Thoresen, Terje Næss og Andreas Østby hver med 6 poeng. (Her var det 16 deltagere).

I den kombinerte lille/miniputt-klassen som ble spilt parallelt med klubblturneringen, vant Kenneth Gvein med 8 pong på 9 runder, foran Andreas Rabben 7,5 poeng og David Lilleøren og Andreas Nesheim med 6,5 poeng. (Her var det 10 spillere).

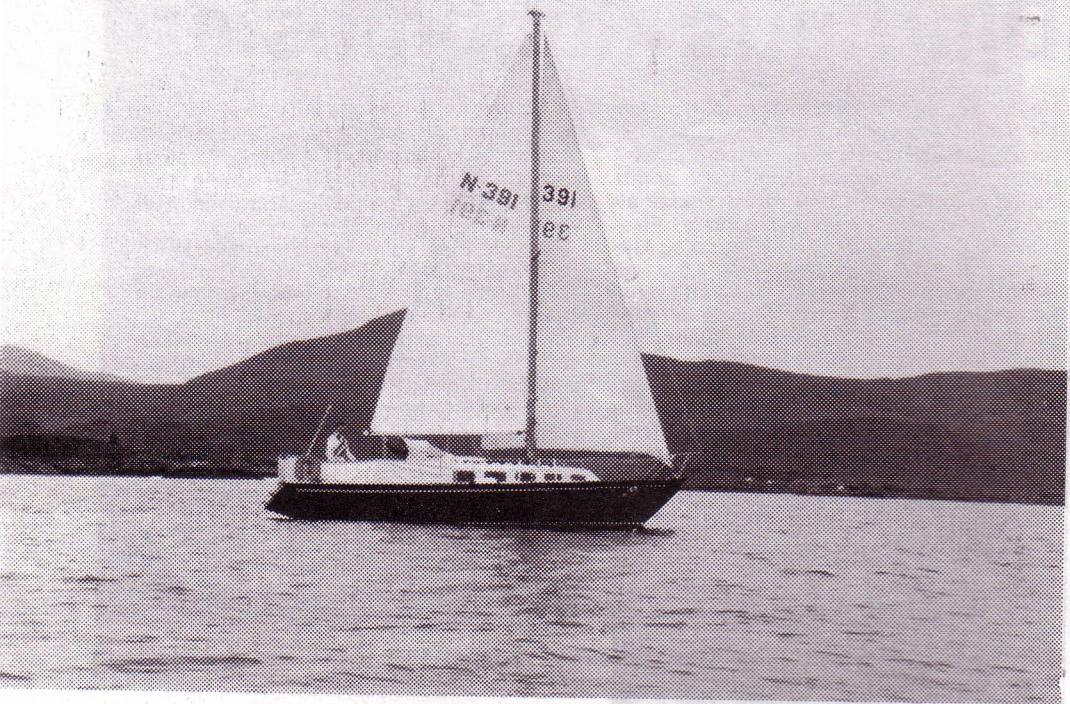
Vårt bimedlem IM Rune Djurhuus vant et ganske overlegen klubbmesterskap 1990.

Storslått gave til O.S.S.

Fra vårt mangeårige medlem, Harald Lie har vår klubb mottatt en generøs donasjon på kr. 10 000,-, som givaren ønsker å få øremerket for barne- og ungdomssjakk i klubben, og han nevner i gavebrevet også spesielt jentesjakken.

Harald Lie uttaler at han selv har hatt så mye glede av sitt medlemsskap i Oslo Schakselskap, at han gjerne vil bidra til at dagens unge medlemmer får utviklet sin sjakklig ferdighet. Han forteller at han ble sjarmert av å se «Sverre Johnssens Barn» i dype tanker over turneringsbrettene, og håper at det unge miljøet vil blomstre ytterligere.

Styret i O.S.S. har rettet en varm takk til Harald Lie for hans storslåtte gave. Midlene er satt inn på rentebærende konto, og vil bli brukt etter givernes intensjoner, og i forståelse med O.S.S.U.

Feriemelding

John Kristian Johnsen har kjøpt seilbåt (32 fot) sammen med broren sin.

Båten ble kjøpt i Porsgrunn, og brødrene

Johnsen samt en 13 år gammel nevø seilte båten rundt kysten fra Porsgrunn til Kristiansund i sluttet av juli. Turen tok 9 døgn.

Det ble ikke tid til å spille sjakk ombord, for tiden gikk med til å styre båten, og å koke suppe (stormsuppe).

Røkfri dag!

Styret har besluttet å innføre en prøveordning med en røkfri dag i uken, i våre lokaler, og har bestemt at denne dagen skal være **onsdag**. På onsdager vil det følgelig ikke bli adgang til å røke i noen av våre spillesaler, på kontoret, i garderobene eller på toalettet. Styret håper at medlemmene vil respektere dette fullt ut slik at det ikke blir nødvendig med mer håndfast justis.

Initiativet kommer forsåvidt fra vårt medlem, Richard Wicklund-Hanssen, som sikkert uttaler seg på vegne av alle ikke-røkere, som utvilsomt er i majoritet blant våre medlemmer.

Fortsatt gjelder beslutningen om at det ikke skal røkes i midtrommet og indre rom noen dag, og dette forbudet vil bli håndhevret

ÅRETS JULEBORD

arrangeres i våre lokaler
fredag den 14. desember 1990
kl. 19.30.

(Se eget rundskriv
med opplysninger.)

stengrere heretter. Det viser seg nemlig at enkelte røkende medlemmer ikke har respektert denne bestemmelsen fullt ut.

Disse beslutningene har selv sagt til formål å redusere de skadevirkningene som også passiv røking er påvist å innebære, og vi har spesielt vårt helt unge medlemmer i tanke. Vi håper på forståelse og respekt for beslutningene, uttaler styret.

Tung start for OSS II i Østlandsserien

Hele syv lag stiller Oslo Schakselskap i årets Østlandsserie, som startet med 1. runde 11. november. Våre lag gjorde det noe blandet i de forskjellige divisjoner, men det er mange runder igjen.

Roar Elseth fikk en stimulerende oppakt til olympiaden.

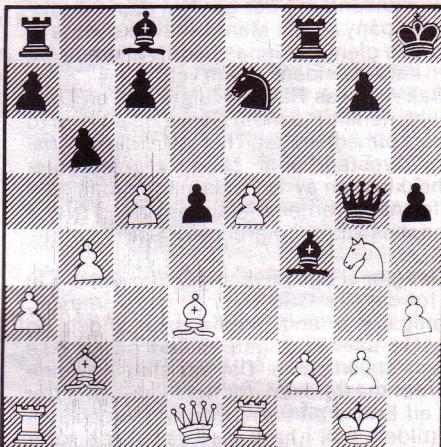
I 1. divisjon har vi som kjent to lag med oss, OSS I som i praksis blir et tilnærmet elitelag, og OSS II som vi også i år har valgt å beholde som et rent juniorlag. Som seg hør og bør, ble de to lagene satt opp mot hverandre i 1. runde. En stund så det forholdsvis lyst ut for juniorene, men så tok gamlekaras rutine ut sin rett. Det må imidlertid sies at hvis denne matchen er representativ for kvaliteten i turneringen, bør begge lag skjerpe seg. Øystein Dannevig spilte nærmest bort en fordelaktig stilling mot IM Einar Gausel, og Erling Wrangell serverte Stein Sollid en gavepakke. I matchens aller siste parti var Richard Bjerke vennlig nok til å gå i en éntrekk mot Asgeir Johannessen i kliss gevinststilling, og dermed unngikk OSS II i allfall den rene null:

Atle Grønn—Simen Agdestein 0—1. Øystein Dannevig—Einar Gausel 0—1. Hugo

Østerberg—Roar Elseth 0—1. Asgeir Johannessen—Richard Bjerke 1—0. Henrik Wrangell—Ole Chr. Moen 0—1. Erling Wrangell—Stein Sollid 0—1.

Olympiafarer Roar Elseth spilte skarpt mot Hugo Østerberg:

Elseth—Østerberg. Fransk.
1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 Sc6 4. Sgf3 Sf6 5. e5 Sd7 6. Le2 f6 7. exf6 Dxf6 8. Sf1 Ld6 9. Se3 b6. Vanligere er 9. — 0—0. 10. 0—0—0 11. Te1 Dg6 12. a3 Sf6 13. c4 Kh8 14. b4 Se4 15. Lb2 Se7 16. Ld3 Dh5 17. h3. Nå kan hvit spille 18. Lxe4 dxe4 19. Sd2 med fordel. Derfor: 17. — Sg5 18. Sxg5 Dxg5 19. c5 Lf4 20. Sg4 e5! Et tveegg sverd. Fremstøtet åpner for Lc8 og hindrer dermed 21. Sxe5 (Lxh3), men bringer på den annen side liv i Lb2. 21. dxe5 h5. Det var dette som var planen. Tilsynelatende får

springeren nå problemer p.g.a. feltet h3. Men: 22. Sf6! Utnytter diagnoalen fra b2 helt konsekvent. Nå mister 22. Lxh3 sin effekt p. g.a. 23. Dxh5†! Dxh5 24. Sxh5, og hvit kommer ut med merbonde. Sort har ikke noe bedre enn å slå: 22. — gxf6 23. exf6 Sg8?? En fryktelig blunder. Helt påkrevet var 23. — Sf5 (Sg6? 24. Dxd5 Lxh3?? 25. Df3!) hvor på 24. h4?! fører til komplisert spill. Nå derimot: 24. f7†! Oppgitt. Fortsettelse, 24. — Sf6 25. Dxh5†!! Dxh5 (Kg7 26. Dh7† matt!) 26. Lxf6† matt! demonstrerer løperparets totale triumf!

To norgesmestere til OSS i de yngste klassene

Norgesmesterskapet for barn og ungdom, som ble spilt i Fyllingsdalen ved Bergen 16.—18. november, ga fin uttelling til Oslo Schakselskaps deltagere, i allfall i de yngste klassene. Det skal bli morsomt å se hva våre ferskeste rekrutter kan drive det til om noen år, såsant de fortsetter å spille, og det tror vi nok at de fleste av dem gjør.

I klassen 11—12 år gikk vårt medlem Andreas Rabben til topps og ble norgesmester. Andreas er sonnen til elitespiller og eksformann Ole Chr. Moen, som forøvrig ble juniornorgesmester i 1970. Det var under NM i Kristiansund, og der går NM (Landsturneringen) påny i 1992. Men vi skal ikke vente at Andreas gjentar pappas bedrift allerede da, men kanskje siden? Hvem vet?

Bak Andreas Rabben fulgte nok en OSS-spiller, nemlig Kenneth Gvein, og så kom to av våre bimedlemmer, Thorstein Bae og Kristian Trygstad, som begge representerer Schakklubben av 1911. Så vi tar neppe særlig feil når vi fornemmer barneombud Sverre Johnsenes ånd og fingerer bak disse resultatarene.

Det gjør vi også hva angår klassen 9—10 år, for der fikk OSS enda en norgesmester, nemlig Leif Erlend Johannessen, yngste og kanskje aller kraftigste skudd på en ikke ukjent sjakkfamilie. Det var slett ikke noe uventet mesterskap, for her i klubben sitter jo Leif Erlend på turneringskvelden og spiller (tildels ball i hatt) med velvoksne karer med og uten skjegg. To av våre bimedlemmer kom på de neste plassene, nemlig Bendik Bjerke (Lillestrøm) og Øivind Grotmol (SK av 1911).

I klassen 13—14 år gikk mesterskapet til Johannes Kleppe fra Oksval, Nesodden, og her ble vårt medlem Thomas Schamaun nr. 3, en bra plassering i sterkt selskap.

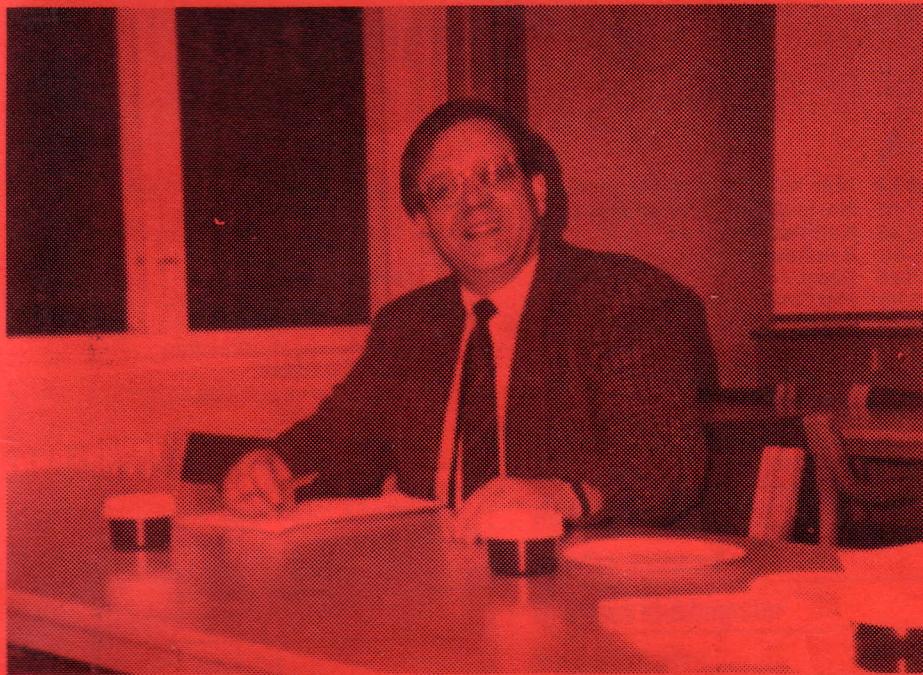
I de to eldste klassene var det derimot Vestlandet som triumferte og dominerte. Det gjeldt særlig eldste klasse, over 17 år, der Erik Fossan, Sandnes, Eirik Gulaksen, Bergen og Per O. Egeli, Stavanger, henviste

Sverre Johnsen har glede av sine disipler.

vår favoritt Øystein Dannevig til fjerdeplassen. I klassen 15—16 år knep tross alt vårt medlem Asgeir Johannessen bronsemedaljen, bak bergenserne Roy Fyllingen og Eilif Skodvin.

De to beste i hver aldersklasse skal representere Norge under det nordiske ungdomsmesterkspæt på Færøyene i februar neste år, og det vil si at våre hovedmedlemmer får Leif Erlend Johannessen, Andreas Rabben og Kenneth Gvein turen, av bimedlemmene Bendik Bjerke.

Erling Kristiansen har gjeninntatt sin plass som ordfører i klubbens råd, og her presiderer han under rådsmøtet 14. november.

Erling Kristiansen rådsordfører

På møtet i Oslo Schakselskaps Råd 14. november ble Erling Kristiansen valgt til ordfører etter Knut Böckman, som etter at han påny ble klubbsformann automatisk trer ut av Rådet. Erling Kristiansen har tidligere vært ordfører i årene 1976/85, og var nå varaordfører.

Ny varaordfører ble Widar Fossum, mens Leif B. Iversen ble gjenvalgt som Rådets sekretær. Forøvrig består Rådet av følgende:

Reidar Agdestein, Roald Bukne, Gerrit Elmenhorst, Ragnar Hoen, Ole Chr. Moen, Gunnar Jonsrud, Odd Ristesund, Aleks Semakoff, Gunnar Stake-Larsen, Per Ofstad, Tormod Fyri og Einar Hatlebakk (sistnevnte er også klubbens førsterevisor).

Klubbens styre i inneværende sesong består av (valgt på generalforsamlingen i juni):

Knut Böckman (formann), Tom J. Johanssen (viseformann), Arild Nordby (sekretær), Kjetil Sørli (kasserer), Thor Dannevig (turneringssjef), John Kr. Johnsen (forvalter) og Marius Andersen (ungdomsleder og OSSU-formann). Inspektør er Sverre Johnsen.

Oslo Schakselskaps Ungdom (OSSU) har følgende styre:

Marius Andersen (formann), Erling Wrangell (viseformann), Steinar Sørli (sekretær), Kjetil Sørli (kasserer), Henrik Wrangell, Kai I. Johannessen og Sverre Johnsen.

KRYSSORD

STIKKORD

a8-h8	Kom foran Karpov i Haninge.	a8-a1	Kristiansens yndlingsarena.
a7-h7	Harklubben (for?) mange av.	bh-b5	Klasse og kanal.
a6-e6	Kan man stemme i.	- b4-b1	Begynner å få stormestre.
f6-h6	Kvinnelig medlem, initialer.	- c8-c1	Får bank.
a5-e5	Rotet	d8-d6	Anfall.
f5-h5	Har Einar på topp.	- d5-d1	Hareget utvalg.
- a4-c4	— t, «Laskervariant» i siciliansk.	e8-e4	Viktig tilførselsåre.
d4-h4	Passelig svensk.	e2-e1	Også et selskap.
- a3-c3	Tilhører årets juniormester.	f8-f1	To like.
d3	Preposisjon.	g8-g1	— t, kommer sovjetiske spillere med.
f3-g3	Vil ikke Senterpartiet melde seg inn i	h8-h7	Alm. fork.
- a2-c2	½ Edvin.	h6-h5	Verken Sverre eller Sylvia.
d2-f2	½ Mikael.	h4	1.000.
- a1-d1	Kan ..., igangsetter ofte d2-f2.	h2-h1	Utgitt av Baastad.
e1-g1	Beseiret.		

